

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

După alegeri

După patru săptămâni de zoadă și fierbere cumplită, lărmălaia electorală a amuțit. Batalioanele de corteși răgușiți și-au pironit privirile asupra miraculoaselor mașini de calculat, cari scupă, în cifre și procente, rezultatul marelui match de popularitate regnicolară. — Și comentariile încep pe loc. Aprinse, pătimase, nedrepte, ca după orice concurs pasionant. Toți sunt încântați de ei înșiși, toți au biruit, toți înjură guvernul care i-a nenorocit ș. a. m. d. Potop de vorbărie inutilă. Păgubitoare chiar. Dovadă de puțină seriozitate. Deși, mai mult decât oricând, ea se impune în ceasul de față.

Căci alegerile de-acum n'au fost un simplu divertisment pentru eroii de cafea și bătașii șomeri. În aceste vremuri de cumplită sărăcie și în toiul lucrului de vară, țara a făcut un mare efort de sacrificiu indispensabil, în credința și cu nădejdea că pune începutul unei învieri din moartea economică și morală, care se apropia implacabil de platurile noastre. — Prin această prizmă de aspră seriozitate, de dâră concentrare și severă măsură a vorbii trebuie deci cântărit rezultatul alegerilor. Orice abatere dela această linie este o condamnată pângărire a momentului istoric pe care îl trăim.

Judecata dreaptă și sănătoasă însă poate fi mulțumită de ceea ce constată. Alegerile de acum au dat țării, într'adevăr, temelia îndreptării de care avea nevoie.

Ele au pus în nouă lumină, mai întâi, admirabilul fond sufleteș al poporului nostru. În mulțimea partidelor ochiul lui sănătos nu s-a pierdut și gândul lui nu s-a rătăcit în mijlocul nesfârșitelor șoapte de demagogie dementă și inconștientă. Cu toată crâncena mizerie ce îl apasă, poporul n'a dat ascultare celor cari jăgăduesc raiul pe pământ. Extremitățile de toate nuanțele au căzut frânți înaintea instinctului sănătos de conservare națională. Până și social-democrații au dat îndărăt simților. — Este un semn bun acesta. Temelia pe care se clădește România de mâine este puternică și sănătoasă.

De altă parte, alegerile au fost libere în toată puterea cuvântului. Unii au socotit chiar excesivă această libertate, pe care mulți au transformat-o în totală lipsă de frâu și măsură. — Ea a fost necesară totuși. În felul acesta, anume, nimeni, nici cu reavoință, nu va putea contesta, că noul Parlament este expresia adevărată și reală a voinții țării. Lucru de importanță esențială pentru viitoarea lui activitate. Fiindcă va avea să rezolve probleme nelinchipuit de grele. Țara trebuie complet și radical reorganizată. Drumuri noi trebuie tăiate. Administrația simplificată. Viața economică înviată. Traiul ușurat. — Se vor cere tuturor jertfe. Și nu neînsemnate. Noul Parlament va avea căderea și va trebui să aibă curajul a le cere.

Primatul suprafirescului

Pervertirea unei noțiuni — Taina marilor succese — Graiul faptelor

de prof. Dumitru Neda

Gura lumii e putere temută din o mie și una de pricină. Vorba rănește mai rău ca sabia și îmbată mai strașnic ca beutura. Veninul cuvântului vinovat străbate măduva și rărunchii, acopere cu vâl de neguri vederea, tulbură judecata, slăbește și scade împotrivirea, încovoale și prăbușește în prăpastie pe cel otrăvit. Câteodată cu degrab și cu răsunet mare. Altădată pe îndelete și pe nebăgate n seamă.

Mestecătorii de venin sunt mulți, haini și îndărătnici. Pe cine n'au îmbiat și unde n'au încercat să-și plaseze produsele? Nici chiar lumea slujitorilor Domnului n'a rămas neînferstată de ei. Au furat din vistieria bisericii o nestemată șlefuită veacuri dearândul de măestri mari și sfinți: cuvântul *apostol*, ce-și are înțelesul său bine fixat în lexicalul bisericesc; l-au trecut în atelierile lor de alchimie diabolică, ca să-l scoată apoi și să-l pună în circulație lipsit de vechiul său conținut, îmbrăcat în străine straie, lucind în mincinoase, înșelătoare străluciri. Cine n'a auzit și nu aude tot mereu vorbindu-se de „apostolul-ideal” al vremilor noastre: Preotul măestru într'ale organizațiilor de tot felul, marele tactician, oratorul umblat în lume și cunoscător a chițibușerilor ei, causeurul iscusit și drăguț în societate, academicianul acasă într'ale artei și literaturii, personalitatea remarcată în viața socială, bărbatul de cultură ultrafină, de maniere ipercivilizate (P. Wiesen). Și câți dintre preoți nu jinduesc acest „ideal”, în care găsești multe de toate, numai esențialul apostoliei creștine: totala încadrare în Hristos și în harul său, n'o s'o află nici cu lampa lui Diogenel

Măcar că asta-i totul. Cel ce a spus-o despre sine că e calea, adevărul și viața, Acelaș a mai adăugat: Fără de mine nu puteți face *nimica*. Toate realizările sociale, caritative, spirituale-pastorale, oricât de fătoase ar fi la prima privire, de nu va avea Hristos în ele partea cea mare, nimic altceva nu sunt

Evident, opera titanică ce-i stă în față nu o va putea înfăptui singur. Are nevoie de sprijinul permanent și de concursul binevoitor al țării. Trebuie să ne obișnuim cu toții a privi cu simpatie și a primi cu bunăvoință silințele cârmuirii. Să ne acordăm voințele și eforturile în ritmul ce ni-se dă. În ceasuri hotărâtoare, ca cele de acum, numai această desăvârșită armonie și solidaritate națională ne poate salva. — Să facem fiecare ce putem pentru crearea ei.

Și să cerem necontenit ajutorul lui Dumnezeu peste toată truda mântuitoare de țară!

decât vânt și fum și fata morgana. Stăruie o vreme. Poate că fac și sgomot. Ba seceră și laude. Dar numai o vreme. Și chiar și atunci sunt învăluite de nu știu ce lustru rece; sunt roase de nu știu ce vierme tainic. Nu trezesc încredere. Nu atrag. Sunt străluciri de ghiață. Inghiață, oricâtă energie, tact și inteligență pur omenească și firească s'ar cheltui cu ele.

Păr. Chautard povestește c'a putut urmări dela distanță, mai bine de treizeci de ani de zile, desvoltarea alor două orfelinate de fete conduse de două congregații deosebite. Și a constatat că amândouă orfelințele au trecut printr'o perioadă de întunecare. Dintre șaisprezece orfane adunate în aceleași condiții, după ieșirea, la vârsta majorității, din orfelinat, trei dintr'o casă și două din cealaltă, într'un răstimp de opt la cincisprezece luni, au decăzut dela cuminecarea deasă la cea mai josnică treaptă de otrepe ale societății. Dintre celelalte unsprezece una singură a rămas creștină ireproșabilă. Și să nu se uite că la ieșirea lor din orfelinate toate fuseseră bine plasate! Pricina desastrelor pomenite? O lasă să se întrevadă tot păr. Chautard: A dat Dumnezeu și a fost schimbată superioara unei case. La șase luni după aceea s'a vădit, așa zicând vizibil, transformarea radicală a spiritului din casă. Tot așa s'a întâmplat și cu celalalt orfelinat, îndată ce a fost schimbat duhovnicul: din acel timp nu s'a mai dat caz de decadența vre-unei orfeline ieșite din acele institute. — Incheierea se impune de sine: Vechea superioară și vechiul duhovnic, deși persoane abile și de bunăvoință, dar ne trăind o viață interioară serioasă și intensă, n'au fost capabili de nici o acțiune profundă și durabilă asupra lumii din jurul lor. (Cf. lucrarea: *L'Ame de Tout Apostolat*, ed. 11 din 1924 a numelui autor, pag. 109—110). S'a pus prea mare pond pe mijloacele de prudență omenească și de căprărie, bagatelizându-se elementul suprafiresc. Cum era să se ajungă la alt rezultat ca cel menționat?

Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorînd dela Părintele luminilor, la dreapta cărui stă apărătorul și viața noastră Hristos, într'uimeea Treimeii. Activitate apostolică inspirată din alte surse ca ale harului: chimeră, febră, aegri somnia. Școale, internate, spitale, asile, patronaje, seminarii, mănăstiri, parohii se mențin, trăiesc din plin, cresc, se întăresc, se impun, rodesc spre mărirea lui Dumnezeu și binele obștesc, numai în măsura în care sunt imbibate de supranatural. Conferința dela congres, sugestia de pe catedră, cuvântul de pe amvon, îndemnul dela întrunire trebuie să fie scaldat, în prea-

labil, în roua harului, ca să înfrumusească. La cordaire nu și-a deschis o singură dată gura spre predică fără îndelungate rugăciuni și aspre cazne premergătoare, la fel cu Monsabrè, o altă glorie a oratoriei sacre franceze, care pe lângă pregătire conștientă recita întotdeauna în genunchi rosariul întreg decâteori avea să vestiască adevărul Domnului. Dâșii erau conștienți de ce înseamnă a fi în slujba ceriului; își aduceau des aminte de cuvântul prorocului: *Meledictus qui facit opus Dei negligenter*, și cunoșteau și remarcă sf. Augustin referitor la strădanile neobosite și în stil mare, dar făcute, cum s'ar zice, pe cont propriu, din inițiativă privată, în temeiul de calcule omenestii, ale multora: *Magnae vires et cursus celerrimus, sed extra viam*. De aceea nu pregetau să ceară cu atâta insistență, la tot pasul, binecuvântarea și ajutorul Cei de sus. Care, precum se știe, n'a întârziat să asculte ruga acestor doi mari apostoli ai vremilor mai noi și a tuturor celorlalți tovarăși ai lor de gândire, simțire și apostolie după evanghelie, nu după trecătoare vederi lumești.

Apostoli ca aceștia ne trebuiesc și nouă. Preoți și mireni. Un mănunchiu de asemenea suflete de elită, călăuzite în tot ce zic și ce fac numai de considerații lămurite în focul suprafirescului, înseamnă mai mult decât o întreagă oștire condusă de preceptele prudenței trupesti. Aceștia dau tărie și viață tuturor organizațiilor provinciale, eparhiale și parohiale. Pentru preoții din cura animarum va rămânea ca un memento veșnic și de neprețuit observația lui Piu X făcută, după *L'Ami du Clerge* din 20 Ian. 1921, cu prilejul unei convorbiri cu un grup de cardinali. „Ce Vi se pare c'ar fi azi mai necesar pentru salvarea societății? întrebă Sf. Părinte. — Să clădim școli catolice, răspunde unul. — Ba. Să înmulțim bisericele, zice altul. — Nici asta. Să intensificăm recrutarea de personal clerical, își dă cu părerea al treilea. — Nu, nu, replică Piu X. *Lucrul cel mai de lipsă în ceasul de față este să avem în fiecare parohie un grup de mireni, cari să fie în același timp foarte cucernici, luminați, rezoluți și apostoli cu adevărat!* Sfântul Părinte vorbea din experiență pastorală. Și se știe că pe când era episcop eparhial nu da atâta atenție registrului de statu animarum cât da

listei credincioșilor în stare să străluciască prin apostolia vieții lor dovedit creștine. Convincerea lui era că atari elite se pot forma în orice parohie și preoții și-i clasifica după rezultatele obținute în acest punct, și nu după alte criterii.

Supranaturalul are primatul pe toate tărimurile. Cine-și uită de acest adevăr acela-și uită de-un adevăr fundamental al doctrinei catolice. Și de va clădi ceva, clădește pe nisip. Urmarea inevitabilă: năruirea. Tragedie cu atât mai mare, cu cât sub dărămurile acestor zidiri se pierd, pe lângă „măestrii“ vanitoși și păcătoși de vinovați, și atâția nevinovați.

Noul Parlament. În alegeri libere și relativ liniștite, țara și-a desemnat noule Corpuri Legiuitoare. Precum era de așteptat, înfățișarea lor e ceva mai pestriță decât în trecut. Peste 20 partide și-au încercat doar' norocul la marele match al popularității. Peste pragul salvator al celor 2% voturi pe țară au trecut, totuși, numai 12.

În frunte, mult înainte, *partidul național-țărănesc*, care a luat 1.203.458 voturi din totalul de 2.981.453 câte s'au dat. A trecut deci cele 40% cari îi asigură, la repartizarea mandatelor, prima majoritară. Atribuindu-i-se și voturile partidelor rămase sub limită, el are 44,42% și îi revin 272 mandate în Adunarea Deputaților.

Urmează *liberalii* bătrâni ai dlui Dăca, cu 14.819% și 28 deputați, pe când tinerii dlui G. Brătianu vor avea numai 14 mandate (7,194% voturi). — *Averessanii* au slăbit rău: 2,381%, ceea ce le dă 5 mandate (unul la Făgăraș). Au sporit însă *Lupiștii*: 6,297%, cu 12 deputați. Și ce-i surprinzător: jumătate din ei în Ardeal (Someș, Târnava-Mică, Târnava-Mare, Cluj și Făgăraș). — Agrarienii dlui Goga au 8 mandate (4,014%) dintre cari abia două în Ardeal (Mureș și Năsăud). — Uniunea națională *Iorga-Argetolanu*: 2,514% cu abia 5 aleși, nici unul în Ardeal. Aceasta va fi o mare satisfacție pentru d. Cuză, care intră cu o ceată mai mare decât în visul lui, de 11 deputați (5,817%). Nici el însă nu a putut pătrunde în Ardeal. — Mai norocoasă *Garda de fier*, care are 5% aleși (2,613%), dintre cari unul la Turda. — *Social-democrații* au scăzut

lamentabil: 3,469% cu 7 deputați, dintre cari unul în Ardeal (Sălaj). Au de ce se tângui acum, că n'au făcut cartel cu național-țărăniștii. — *Evreii* au 5 deputați (2,445%), unul ales la Maramureș; iar *partidul Maghiar* 15, (4,014%), dintre cari 7 aleși prin majoritate absolută în cele trei județe din Secuime, apoi câte unul în; Mureș, Sălaj, Cluj, Satu-Mare, Turda, Târnava-Mică, Bihor și Brașov.

Alegerile pentru Senat au dat, la sufragiul universal, o biruință netă partidului național-țărănesc. Abia s'au ales 9 senatori din toată opoziția. Incolo listele cu „roata“ au ieșit învingătoare în toată țara. — Biruință care se va completa, fără îndoială, mâine, când se vor pronunța și consiliile comunale și județene.

De sigur, nu toate aceste partide corespund unor realități politice distincte și unor nevoi firești. Ele reprezintă însă voința reală a țării. Și mulțimea lor nu va fi păgubitoare pentru opera legislativă, deoarece partidul național-țărănesc are majoritatea destul de puternică, ca să nu fie la discreția lor. — Putem privi, deci, liniștiți, în fața noului Parlament, care va avea de realizat o operă de importanță istorică în viața țării.

Preoții și știința

— Notițe fugare —

Biserica Domnului are o tradiție la care ține cu sfințenie: să munciască pe toate căile cari duc la Stăpânul. Știința, sub toate aspectele ei, a fost socotită în toată vremea ca una din aceste căi. Așa se face, că științele cele mai felurite au aflat întotdeauna, printre slujitorii altarelor, bărbați devotați lor mai mult ca oricărui altor preocupări din lumea aceasta.

Veacul nostru e în linia celor trecute. Biserica Romei se poate mândri cu prestații științifice extrem de valoroase de ale unor preoți de ai săi din zilele noastre. Așa: P. Josif Callahan (din Congregația Sfântului Spirit) rectorul universității Duquesne din Pittsburg, a isbutit de curând să rezolve problema crezută, în matematică, imposibil de rezolvat: descompunerea, după plac, a oricărui unghi, în trei părți egale, cu ajutorul compasului și a linealului. — Părintelui Iuliu A. Nieuwland

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Prietenul care lipsia

Mici crestături pe marginea cochetărilor anglicano-ortodoxe

de Mariș Barbu-Bănățeanu

Slobod este fiecare să-și aleagă prietenii. Mai ales că după gust, pricepere și structură sufletească lumea e împesăritată foarte. Și e firesc să se caute și să se întovărășiască cei ce s'aseamănă cumva. De ce s'ar abate deci ortodoxia, — pardon: unii dintre bisericani ortodocși, — dela această lege? Cyril Lukaris doar n'o să rămână un specimen izolat! S'ar vătămă predania părințească și ar fi păcat. Pe când așa, cum se face de-o vreme încoace, — se rămâne în nota tradițională.

Prietenia anglicano-ortodoxă e cunoscută. A fost vorbă de ea și în aceste coloane. Rândurile ce urmează nu fac decât să ușureze o privire în taințele acestei tovarășii de idei și sentimente. Călăuză ne este aprecierea critică, lipsită de patimă, ce o face publicistul francez Leon Vimeuve în revista *L'Unité de l'Église* Nr. 53 din acest an, operei lui Nathan Söderblom, sufletul acestei „înfrățiri“ pancreștine, în valu-

rile căreia au fost prinși și frați de-ai noștri de sânge și de limbă.

Numitul *Nathan Söderblom* † 1931, fost arhiepiscop lutherian de Upsala (Suedia), odrasla din familie de pastor protestant, a făcut studii frumoase în capitala țării sale și la facultatea protestantă din Paris. Doctoratul l-a luat în 1901 la Școala de Inalte Studii din Orașul-Lumină. Face pe profesorul de istorie a religiilor la univ. din Upsala timp de 11 ani și puțină vreme și la Lipsca, de unde-i chemat în scaunul de arhiepiscop și primat al Svediei. Are o seamă de lucrări mai mari teologice-sociologice.

Afabil și manierat, și-a înmulțit de necrezut prietenii. La aceasta se mai adauga faptul că avea într-o măsură extraordinară darul cuvântării. Și încă cu aproape cu aceeași ușurință în cele patru principale limbi europene. Nu odată s'a întâmplat să înceapă o vorbire în englezește, ca s'o continue în nemțește și s'o termine în franțuzește. Sau întors.

Aceste însușiri rare i-au purtat faima și înafară de hotarele țării sale, până departe-departe, în Anglia și America, isbutind să stabilească un fel de legături frățești mai intime între biserica țării sale și cea cărmuită dela Canterbery. Impus atenției publice prin febrila-i activitate pacifistă, în 1930 primește premiul Nobel, ceea ce dă cuvântului și acțiunii acestei

figuri simpatice și captivante o nouă și specială atracție. Se și prinde multă lume în rețeaua de fraze măestru ticluite ale acestui panreligionist străin oricărei dogme pozitive, afară de cea vestită de el cu mult pathos pe toate căările: dogma fraternității în jurul marelui nostru frate Hristos.

Să nu creadă însă cineva că Söderblom vede în Hristos ceea ce vedem noi: lumină din lumină, Dumnezeu din Dumnezeu, care a îmbrăcat trupul smereniei noastre numai pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Nu. Acest „jongleur d'idées“, cum îl caracterizează L. Douadicq, se strecoară ușor peste acest punct cardinal al crezului și vieții creștine. Il încarcă pe fiul teslarului din Nazaret cu epitetele cele mai bombastice, pentruca la sfârșit să-l pună pe picior de egalitate cu... Zoroastru, Moise și Mohamed. Pentru dânsul, ce-i drept, Hristos e om de geniu, și încă de mâna întâiu, dar om fiind, e îmbibat și el, Hristos, de prejudețele vremii și ale neamului său. Nici prin minte nu i-a trecut să întemeieze o religie clădită pe ceva evanghelie ori vre-o biserică. Asta-i opera urmașilor săi. — Ucenicul lui Luther și-a întrecut mult dascălul.

Da. Dar atunci cum stăm cu religia și cu adevărurile ei neschimbate? Și peste tot: ce-i religia? — Iată ce-i, după Söderblom, firește: „Religia nu-i nimic altceva decât un sentiment,

din India (Statele Unite), i-a succes, după treizeci de ani de cercetări și experimentări, să producă o excelentă și foarte utilizabilă gumă artificială. — La 1 Maiu 1931 a erupt, după tăcere de patrusute de ani, cu furie monstruoasă, un vulcan din Alaska. Nime nu studiasse pânăci această gură de iad. Lucru pe care l-a făcut, spre uimirea lumii științifice, cu primejduirea vieții, preotul de mir *Fr. Hubbard*, un distins cunoscător al craterelor vulcanice, care, plutind cu aeroplanul deasupra acestui cazan clocotitor, l-a studiat tainele pentru a le destăina științei. — Tot un preot de mir, prof. de egiptologie dela univ. din Viena, *păr. Dr. C. Junker*, drept recunoaștere a meritelor ce și-a câștigat cu lumina ce-a aruncat asupra istoriei vechiului Egipt, a fost numit, în toamna anului trecut, director al Muzeului Arheologic din Cairo. — Anul trecut și-a încheiat și *păr. jezuit A. Poidebard*, cu succes strălucit, lucrările grele și migăloase de descoperire a drumurilor și posturilor militare romane din stepa Dschesizehului superior (Siria). De notat, că *păr. Poidebard* a fost premiat, în 1924, de Academia Franceză, iar în 1925 a fost încredințat de Societatea Geografică Parisiană cu conducerea expediției științifice din Siria care, grație ingeniozității conducătorului, a dus la rezultate de necrezut: s'a putut face harta completă a întărilor, drumurilor și coloniilor militare romane de pe un teritor de 1000 Km. lungime și 100—200 Km. lățime. Cu prilejul acestor cercetări s'a aplicat prim dată metoda proprie *păr. Poidebard*: S'au fotografat, dela înălțime de 1000 metri, imediat după răsăritul și apusul soarelui, împrejurimile explorate. Și s'a dovedit că această metodă e cea mai potrivită pentru descoperirea ruinelor acoperite de moloz, nisip ori pământ — Pe teren limbistic și-au eluat locul de monografiști neîntrețuți *păr. lazarist I. Mullie* cu cele 2 volume monumentale de gramatică chineză și *păr. misionar A. Mostaert* cu puțernicul său comentariu de catehism în trei volume, pe lângă alte scrieri valoroase și voluminoase, toate în limba mongolă.

Am înșirat câțiva dintre preoții muncitori fără preget în egorul științelor profane. Aceștia sunt cunoscuți și apreciați și de lumea mare. Câți sunt însă aceia cari se ostensesc în acelaș egor, dar fără ca opinia publică să-i reliefeze și să le aducă ceva prinos de specială stimă cuvenită?

Floare nouă în grădina Domnului. Duminecă, în 10 Iulie c. sala consistorială din Vatican s'a îmbrăcat din nou de praznic mare. Lume multă și aleasă, bisericieni și mireni, s'au îngrijit din vreme de biletele necesare pentru a putea intra la ședința solemnă prezidată de Sf. Părinte, în care avea să se cetească decretul despre ervicitatea virtuților unei candidații la cinstea altarelor.

Eroina e *Sora Maria Crocifissa Di Rosa*, al șaselea vlăstar din nouă, cu câți dăruise Cerul căsnicia curată a contelui Clemente di Rosa și a Camillei Albani. Venerabila s'a născut în Brescia, la 6 Noemvrie 1813. Educația creștinească primită în familie și la școala surorilor Visitandine imprimă încă de timpuriu urme de neșters în inima-i candidă și simțitoare. La 16 ani i-se face ofertă strălucită de căsătorie, dar o respinge. Ea voia să fie mireasa Domnului. Și numai a lui. Toată viața și veșnicia întreagă. În 1836 băntuie colera la Brescia. Maria cere dela părinți, și capătă, îngăduința să facă în spitale publice pe îngrijitoarea femeilor sărace lovite de năpastă. Congregația de surori „Servitoarele Carității”. înfiripată de ea la 1847, capătă aprobarea oficială mult cerută numai în 1851 când primește numele și haina de călugăriță și depune și voturile monahale. S'a stins, în faima sfințeniei, la 11 Decemvrie 1855. Cauza dănei a fost introdusă abia în 1913, pentruca în Dumineca a opta după Rusaliiile apusene să ajungă unde vedem c'a ajuns.

Înt'o magnifică alocuțiune ocazională, urmașul Sf. Petru a reliefat frumsețea acestui suflet ales, insistând, între altele, asupra învățământului ce se desprinde din povestea vieții ei sfinite: se poate trăi, chiar și în case boierești, alături de săraci, fără provocarea săracilor. — Cu adevărat: minunat este Dumnezeu întru sfinții săi!

Exerciții spirituale pentru preoți.

Nu poți da ce nu ai. Și nici nu poți da mult, dacă ai puțin. Iar preotul trebuie să deie. Și încă mult. Trebuie să deie însuflețire pentru cea de sus, dragoste pentru cea de sfinite. Trebuie să împrumute mereu enoriașilor săi credință vie, nădejde tare, iubire nestinsă.

Știm însă prea bine că și preotul e om. Bogăția de cunoștințe și elanul sfânt din se-

mnar scad cu vremea, se eclipsează, și dacă nu-s înalte timp îndelungat, se părăduiesc complet. Menirea deprinderilor sufletești pentru preoți tocmai aceasta este: să împiedece opera distructivă a vremii, să trezască energiile amorțite și să deie curs nou și avânt nou vieții sufletești.

Intr'asta nu pot fi decât de perfect acord toți câți au luat parte la atari deprinderi. Se înțelege că și cele două serii de preoți din eparhia Orășii, pentru cari s'au ținut exerciții spirituale în jumătatea primă a lunii acestela. Concretul cu conducerea lor a fost *păr. ieromonah franciscan Ion Gârleanu*. Cine l-a auzit vorbind, știe ce înseamnă o cuvântare a *păr. Gârleanu*. Pentru cei ce nu l-au ascultat încă, notăm numai atât: voace plină, bărbătească; gesturi largi, expresive; vorbă cu sămânță, convingătoare.

Singurul lucru ce a putut, eventual, distinge întrucâtva pe vre-un participant, a fost faptul că aceste exerciții s'au ținut în tolu secerișului. Ceeace înseamnă atât de mult pentru un biet preot dela satel Mai ales dacă-i venit dela depărtări mari din părțile Zălaului și Satului Mare, spre o pildă! — Așa stând lucrurile firește că unul și altul dintre dâșii s'a putut întâmpla să-și pună întrebările, puțin tulburătoare, pentru, atmosfera de calm desăvârșit a ceasurilor acelora sfinite: De ce nu se fixează exercițiile spirituale pe o dată mai potrivită cu preocupările economice ale clerului rural? Și dacă-i să se țină pentru toți, an de an, — ceace numai bine poate să facă tuturor — de ce nu s'ar putea aranja în legătură cu cele trei vicariate ce avem? E mai ușor, doar, și mai puțin costisitor pentru participanți să se adune în aceste centre mai apropiate, decât să meargă la orașul de reședință.

Gândurile acestea pot frământa, întâmplător, pe unul sau altul dintre cei mici. Superlorigitatea însă, vezi bine, că va purcede cum va afla de mai bine întru Domnul. (*Pr. Aurel Papiu*).

Misluni populare. Cea mai bună cale pentru a da avânt nou vieții sufletești într'o parohie ori pentru a slăbi și chiar curma viții învechite, este ținerea de misiuni populare. Convinsă de acest adevăr, Reuniunea de misiuni din Lugoj s'a îngrijit ca de Rusalii să fie tre-

o viață flotantă ce se scurge îmbrăcând fără încetare forme noi brodate pe idei sau nevoi noi. Prin urmare să nu facem mare caz de adevărul cutărei ori cutărei religii. Toate sunt egal de bune, s'îl vous plait. Să nu mai vorbim deci de divergențele dintre ele. »Pot să se ciocnească, pot chiar să se contrazică, și cu toate acestea fiecare își are rațiunea sa de a fi, pentrucă toate sunt o percepție intimă a divinului pe care anumiți oameni privilegiați au misiunea de a-l aduce altora. Bineînțeles că religiile păgâne nu fac excepție. »Studiul religiunilor comparate respinge pretenția creștinismului de a fi unica religie adevărată. Și a fortiori aceea de a fi o religie revelată. Asta îl bagă în fiori pe »arhiepiscopul« dela Upsala. Nu de alta, dar pentrucă »creștinismul e osândit gata, dacă-i considerat ca o credință într'o divinitate ce ar cărmui universul; într'o umanitate care, căzută în Adam și mântuită mai apoi printr'o serie de fapte prodigioase cheșuite de-o Biblie infalibilă, ar integra, la lumina unei revelații divine, întreaga viață într'un plan a cărui înlănțuire logică reclamă un Dumnezeu. De-o Biblie ce nu poate cuprinde rătăcirii omenești nici vorbă să nu mai fie acum, când »critica Vechiului și Noului Testament, îndeosebi a Evangheliilor, a făcut praf îmbătrânitele propoziții ale christologiei ortodoxe referitoare la infalibilitatea

Bibliei. — Mai mult: nici atotștiința lui Dumnezeu însuși n'o ia în serios. Scrie sub semnătură: »Pe când eram copil, mă învățau din catehism că Dumnezeu cunoaște trecutul, prezentul și viitorul; astăzi am bune motive să mă îndoiesc de acest din urmă punct. Ba nici atotputința Celui de sus n'o mai crede. »Dumnezeu nu-i atotputernic: știința modernă îi deneagă miracolul, ori de ce domeniu ar fi vorba. — Preciș, nu-i așa?

Decât cel ce profesază în scris asemenea idei »avansate« e arhiepiscop lutheran și ca atare prezidează slujbe și ia parte la rugăciuni ce mărturisesc credința într'un Dumnezeu personal, în Fiul său Hristos, în Evanghelie și alte multe teze de această natură, pe cari și arhiepiscopul le vestește cu gura, Duminecă de Duminecă de pe amvon. Se poate una ca asta, fără să lezezi sinceritatea? Cum să nul Auziți lămurirea: »Viața implică schimbări; aceleaș cuvinte îmbracă înțelesuri diferite, amăsurat vremurilor cari sunt și ele felurite. — Cine nu-i edificat de așa o lămurire?!

N'am mai gata dac'am înșira toate aberațiile teologice ale acestui »luminar« dela Nord, care în formele cultice creștine nu vede nimic altceva decât un amestec bizar ce lasă totuși să se întrevadă limpede substratul primordial păgân. Așa: cultul sfinților ar fi împrumutul

deghizat al politeismului; cultul Mariei ne reamintește pe cel al Cybeliei și al zeiței Isis; ierarhia bisericească ce alta poate fi decât copierea constituției romane, și Biserica însași altceva decât prelungirea, sub altă formă, a imperiului roman?

Fixăm constatarea lui Vineuve: Renan după scrierea vieții lui Isus a fost socotit între dușmanii Domnului. Și cu toate acestea Renan a scris pagini cu mult mai frumoase despre Hristos decât Dr. Söderblom, animatorul adunării dela Stockholm pentru ... unificarea bisericii creștine. »Papa« protestantismului liberal nici n'a cugetat, nici n'a scris, nici n'a crezut ca un creștin. Și dacă-i adevărat, — precum este, — că Maurras a descresținat, în doctrina sa, creștinismul, arhiepiscopul dela Upsala a descresținat creștinismul însuși.

Acesta-i prietenul de care avea lipsă ortodoxia română? — De-ar ști frații cât ne doare, când punem pe hârtie aceste șire! Dar, cum am zis la început: Slobod este fiecare să-și aleagă prietenii. O singură întrebare ne chinuște, totuși: Până acolo să fie »progresat« unii ierarhi români ortodocși cât să se simțiască bine, ca la mama acasă, cum s'ar zice, în atmosfera atât de vidată de orice creștinism dogmatic »Papii« dela Upsala?...

cute prin această primeneală sufletească *Balșa* și *Minișul de sus*. Purtătorii de cuvânt (păr. Andrea din Lugoj și păr. V. Pop din Șeitin) și ajutorii lor la mărturisiri (păr. Olea și Dițiu) au avut parte de seceriș îmbucurător. Îndeosebi au făcut mult bine sfințele misiuni la Balșa, unde avem un frumos mănunchiu de credincioși nu de mult trecuți la sfânta Unire.

Știri mărunte

Noul ministru al României la Vatican. Se știe că fostul ministru acreditat pe lângă Sf. Scaun, d. Petrescu-Comnen, a trecut în aceeași calitate la Berlin. Locul lui l-a luat d. Vasiliu, din ministerul de externe. — Agenția »Rador« veștește acum din Roma, că în 20 Iulie c. tocmai la sărbătoarea sf. proroc Ilie, Sfântul Părinte a primit în audiență solemnă pe noul nostru ministru plenipotențiar, care a prezentat scrisorile de acreditare. În cuvântările cari s'au ținut, trimisul României a exprimat dorința și nădejdea țării noastre de a avea relațiuni cât mai cordiale cu Sf. Scaun, iar Papa a avut frumoase cuvinte pentru România și Regele ei. — După aceea Pontificele a primit pe d. Vasiliu într-o audiență privată în sala bibliotecii, prezentându-l colaboratorilor săi. D. Vasiliu a făcut apoi o vizită Cardinalului secretar de stat al Vaticanului.

Pelerinaj aeronautic. Biroul din Roma pentru aranjarea de pelerinaje în stil mare, plănuiește ceva neîncercat încă: un pelerinaj cu avionul. Raidul ar fi: Italia—Palestina. Sborul se va efectua din Brindisi la Athena și de aci, peste insulele Rhodus și Cipru, în pământul Făgăduinței. S'a fixat și timpul acestui pelerinaj, până acum unic în felul său: luna Septembrie c.

Nouii nuclee agriste. Cu perspective frumoase și impunător număr de membri, organizația provincială a Agrului s'a întărit cu o seamă de nuclee noi și promițătoare. Așa în parohiile din eparhia Lugojului: Minișul de sus, Ghilad, Cugir, Clopodia, Șiria și Hizdia. La fel s'a purces și în Jobjibul Maramureșului. Elita lumii credincioase, grupată în jurul steagului agrist, s'a arătat pretutindenea încâtată de nouile cadre în cari e pusă să acționeze de aci încolo după norme bine fixate și solidar cu toți cât fac parte din aceeași organizație. — Deie Domnul să răspundă așteptărilor roadele Agrului!

Locale. Dumineca viitoare, a șasea după Rusalii, va predica în catedrală păr. Dr. Vasile Aftenie, prof. la Academia noastră teologică.

— Ieri, Vineri, de ziua Mariei Magdaline, — onomastica M. S. Regina Maria —, s'a slujit în catedrală un *Tedeum* sărbătoresc. Actul sfânt l-a săvârșit păr. Dr. Ambroziu Chețianu, vicarul mitropolitan, încunjurat de-un sobor de preoți.

Ce poate face o mână de idealisti. E vorba de mănăstirea Părinților Dominicani din Juvisy de lângă Paris. Mănăstirea a fost ridicată de curând, cu jertfe enorme. Imediat ce s'au așezat într'ansa câțiva părinți călugări mai tineri, și-au instalat aci și o tipografie. Roadele n'au întârziat să s'arate. Din teascurile noiei tiparnițe ies patru organe de publicitate: »La Vie Spirituelle«, »La Vie Intellectuelle«, »Les Documents de la vie intellectuelle« și »Le Bulletin Thomiste« — patru reviste peste cari nu se mai poate trece dacă-i vorba de cunoașterea vieții spirituale-intelectuale a Franței contemporane. Mai notăm, că tot această chinovie este și sediul unei însemnate edituri catolice, a vestitei »Editions du Cerf«. — Valorile se impun.

Glasul patimei. Irlanda are, din nefericire; o provincie, Ulsterul, în care se află un destul de însemnat număr de irlandezi anglicani. Aceștia au ținut zilele trecute o adunare poporală la Belfast, protestând împotriva tendințelor de totală rupere de Anglia. Adunarea s'a declarat hotărâtă să rămână și pe mai departe sub suzeranitate engleză, chiar și cu prețul separației de țara proprie, de Irlanda actuală, mai bine decât să vadă o Irlandă nouă, cu totul liberă, dar în care elementul preponderant în toată privința, catolicii, s'ar bucura de toate favorurile unei libertăți depline. — Pentru a da și mai multă amploare acestei adunări, care voia să fie totodată și un contrapond a congresului euharistic dela Dublin, au fost aduși anume pentru acest prilej o mulțime de irlandezi ulsterieni din toate coloniile imperiului britanic.

Mal puține școli. Ce-i prea mult, nu-i sănătos. Nici chiar școalele creștine prea multe nu-s de dorit. Așa susține episcopul belgian Aengenent, care a ridicat acum de curând cuvânt împotriva zelului inoportun cu clădirea de școale peste școale. Motivele: școalele mărunțele nu pot să aibă decât puține forțe de muncă, puțini elevi și evident că numai puține ajutoare publice. Rezultatul: de regulă rămân sub nivel cu prestațiile lor și așa contribuie la discreditarea învățământului confesional. Lucru pe care nu-l poate dori nici un catolic conștient. De aceea, a dat ordin strict ca pe viitor fără întrebarea și asentimentul chiriarhului să nu se mai ridice nici un fel de școală. — Cuvântul acesta sună binecredincioșilor din Belgia, dar pot învăța din el și alții. Chiar și politicienii noștri.

Telefonul „Unirii“

P. Reghin. Răbdarea noastră a biruit. Dreptatea e pe drum. La cancelariile episcopilor noastre se lucrează cu zor excepțional la nouile state, cari ne vor aduce, măcar pe luna Iulie, salarii egale cu ale preoților ortodocși. In ce privește restanțele și diferențele pe trecut, ele vor avea aceeași soartă cu ale celorlalte categorii de funcționari: se vor plăti, pe rând. — Vestind această bucurie, atât de mult așteptată, nu ne putem ascunde admirația pentru preoții noștri cari atâta vreme au purtat apăsarea nedreptății de până acum. Poate că acțiuni de altă natură, preconizate de alții, ar fi dus mai curând la rezultat. Poate. Sigur este însă, că am fi dat cu ele un spectacol mult mai puțin prețios și mai puțin patriotic. — Dar să nu ne mai gândim la răutățile trecute. Să nădăjduim mai bine, că ele nu vor mai reveni în veci!

»Școala Noastră«. Zălau. Nimic mai firesc pentru o revistă școlară, decât să discute, între altele, și problema școlii confesionale. Să nu o dea însă pe mâna oricărui »Gigolo« de ocazie. Nu-i de nasul și de peana lui. Cum arată chiar și nevinovatul și atât de sugestivul pseudonim în care a ținut să se îmbrace scriitorul »contra-răspunsului« publicat în numărul Dv. din Iunie. Ca să nu mai vorbim de tonul prea puțin serios și de argumentația teribilă, care culminează în puternica frază: »Trecerea dela stat la confesiune, ar însemna distrugerea școlii, un regres«. Evident, nici că se poate închipui un regres mai grozav, decât însăși distrugerea. Noroc că »aceasta nu se va face niciodată«. »Trecerea«, se înțelege. — Și chiar dacă s'ar face, tot n'ar trebui să se sperie Gigolo-ul cămpenesc. Poate că școala tot nu s'ar distruge chiar de tot. Cum arată câteva pilde grăitoare din Franța, Belgia, Statele-Unite și din alte părți. — Dar nu mai lungim vorba: redacția are toată dreptatea când își exprimă dorința de-a încunjura, pe viitor, astfel de polemici. Într'adevăr, ele nu folosesc nimănui. Mai ales revistei, nu!

»Tomis«. Constanța. Am renunțat la gândul de a vă cerceta. Ne temem de căldură. Trebuie să fie insuportabilă pe la Dv. Cel puțin așa arată fierbințeala cumplită ce l-a cuprins pe păr. Mărculescu, în ultimul Dv. număr. Omul aiurează, pur și simplu. Altfel nu s'ar putea cătrâni așa de amarnic și așa de târziu pentru »intenția cea atât de necurată« a uniților, cari au voit să înființeze o facultate de teologie pe seama catolicilor. Ar fi putut și doar de atâta vreme, că uniții sunt capabili și de răutăți mai mari. Dacă fac și nelegiuirea, că »săvârșesc sf. Liturghie cu azimă« (sic!) și adună ofrande pentru a-și clădi biserici, despre cari spun că ar fi românești! — Recomandăm îngrijire doftoricească. Și pentru liniștirea nervilor lui, asigurați-l, Vă rugăm, că i-se va face pe voie pe deantregul: noi, uniții, adică, vrem să ținem minte, că chiar și în Dobrogea, »preotul ortodox este o sentinela trează și nu se poate trece peste el«. — Am luat spre știre și ne vom conforma!

D. București. Din păcate, pe zi ce trece suntem nevoiți să formulăm tot mai multe rezerve și nedumeriri față de revista bisericească »Viitorul«. Scriu în ea profesori universitari. Totuși nu-i nici serioasă, nici la înălțime. O singură pildă. Congresul euharistic dela Dublin a fost o minune. Grandios și strălucit peste toate așteptările. Toată presa mondială i-a dedicat pagini de

admirație. Ce scrie despre el »Viitorul«? Patru șire scurte, de următorul cuprins: »Catolicii și-au ținut congresul la Dublin, ca să orbească pe anglicani. N'au găsit sat fără câini ca în România. Au fost luați cu pietre de ceilalți«. Atât. Și așa! — Trist din cale afară. Adevărat că această mică murdărie este și ea un strop de noroi din barba arhimurdăritului Scriban, care vrea să se arate la tot pasul ortodox teribil, spre a face să se uite că n'a fost tot așa de neprihănit român. Asta însă nu-i scuză pentru revistă. De ce-și lasă paginile la îndemâna unuia, care ar trebui să-și petreacă zilele vieții scos dintre oameni, în sac și cenușă?!

Rectoratul Internatului de băieți — Blaj

Nr. 129—1932

Concurs de primire la Internatul Vancean de băieți

Preaveneratul Consistor arhiepiscopesc cu Ordinul Nr. 3542 din 19 Iulie 1932 publică concurs de primire pe anul școlar 1932/33 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 15 August 1932, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa pe anul școlar 1932/33 face 9.500 lei. Aceasta se va plăti în trei rate și anume: la începutul anului școlar 3500 lei, 3000 la 1 Ianuarie 1932, iar 3000 lei la 1 Aprilie 1933. — Pentru cazul, că în cursul anului prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Elevii noi ai internatului vor mai solvi la înscriere o taxă de 200 lei.

2. Nici un elev nu se va putea instala la începutul anului școlar dacă nu va achita în ziua de primire rata l-a întregă.

4. Fiecare elev trebuie să aibă următoarele efecte: 1 saltea (sac de pae) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perini (nu prea mari) și 4 fețe de perină; un țol sau plapomă și 2 fețe; 2 lepedee albe de geolgiu (colorate de lână nu sunt bune, fiindcă strică uniformitatea) de mărime 130×140 cm. pentru acoperirea paturilor; 1 palton pentru vreme de iarnă, cel puțin 2 rânduri de vesminte și 2 perechi de ghete bune; cel puțin câte patru perechi de schimburi bune; 3 ștergare; cel puțin 6 batiste; o pereche de pantofi de noapte; un păhar pentru apă; un tacâm (cuțit, furculiță și lingură), și cel puțin 3 servete; o perie de vesminte și perii de ghete; piepteni; 1 săculeț pentru a da rufele la spălat. Pe toate rufele și vesmintele cari se dau la spălat, precum și pe săculeț, se va coasa numărul ce se va indica în rezoluția de primire. (Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu).

5. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire că vor împlini exact aceste condițiuni. Pentru cei cari n'au fost anul trecut elevi ai Internatului se va arăta în petiție: a) în care clasă liceală au să intre ca elevi ordinari; — b) dacă sunt corigenți sau repetenți; — c) la care confesiune aparțin; — d) situația socială a părinților: preoți, învățători, funcționari, agricultori etc.

6. La cerere se va alătura și câte un plic timbrat (recomandat) de mărime potrivită, purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspuns de urgență.

Cererile se adresează Prea Veneratului Consistor, dar se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 19 Iulie 1932.

I. E. Evrard

Rectorul Internatului de băieți

Citiți și răspândiți »UNIREA«